

Bölcsődei csoportok kialakításának módszertana

Bevezetés

A bölcsődei felvételi eljárás lezárását követően, az első tájékoztató szülői értekezlet megszervezése előtt az egyik legfontosabb feladat a gyermekcsoport/ok kialakítása. A csoportszervezés nem pusztán adminisztratív tevékenység, hanem olyan szakmai feladat, amely hosszú távon befolyásolja a gyermekek fejlődését, a családok elégedettségét és a kisgyermeknevelők pedagógiai munkáját. A szakmai törekvések mellett az intézmény adottságait, a rendelkezésre álló férőhelyeket, a felvett gyermekek összetételét, valamint a helyi sajátosságokat is figyelembe kell venni. A jól átgondolt csoportszervezés így hozzájárul a biztonságos beszoktatáshoz, a pozitív csoportlégkör kialakulásához és a minőségi bölcsődei nevelés megvalósításához.

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja a gyermekcsoportot a kisgyermek szocializációjának meghatározó színtereként értelmezi. A gyermekek a bölcsődei közösségekben szereznek tapasztalatokat a kortárskapcsolatokról, az együttműködésről és a közösségi együttélés alapvető szabályairól.

A csoportalakítás során mindig elsődleges szempont a gyermekek érdeke. A cél olyan közösségek létrehozása, amelyekben biztosítható az érzelmi biztonság, az egyéni bánásmód és a harmonikus kortárskapcsolatok kialakulása. Ezért fontos figyelembe venni a bölcsődében maradó és új felvételes gyermekek életkorát, valamint az esetleges sajátos nevelési igényt.

Az Alapprogram szerint a bölcsődében életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt működhetnek. Ugyanakkor a szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mivel a bölcsődéskorban a gyermekek közötti fejlődési különbségek jobban érzékelhetőek, a vegyes életkorú csoportok előnyei pedig kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

A csoport kialakítását az intézmény típusa is meghatározza. Egy mini bölcsőde vagy egycsoportos intézmény esetében a gyermekek egyetlen közösséget alkotnak, így a hangsúly a csoporton belüli differenciáláson van. A többcsoportos bölcsődékben nagyobb lehetőség nyílik a homogén csoport kialakítására.

A csoportalakítás során a szülői igények is megjelenhetnek, így például testvérek együttnevelésére vagy egy adott kisgyermeknevelő választására vonatkozóan. Ezeket fontos meghallgatni, ugyanakkor a döntések alapja minden esetben a jogszabályi, szakmai követelményeknek való együttes megfelelés kell, hogy legyen.

A csoportalakítás célja

A bölcsődei nevelés egyik alapvető feltétele a biztonságos, kiszámítható környezet megteremtése. A csoportszervezés során ezért arra kell törekedni, hogy a gyermekek olyan közösségbe kerüljenek, ahol életkori sajátosságaik, fejlődési szükségleteik figyelembe vehetők.

A jól kialakított gyermekcsoport elősegíti:

- az érzelmi biztonság kialakulását
- a személyi állandóság elvének érvényesülését
- az egyéni bánásmód megvalósulását, differenciálást
- a pozitív kortárskapcsolatok kialakulását
- minőségi kisgyermeknevelői munkát

Mindezek alapján, tekintsük át, hogyan tudunk mindezeknek eleget tenni.

Életkor

Az életkor a csoportszervezés egyik legfontosabb tényezője. Az azonos, vagy közel azonos életkorú gyermekek hasonló fejlődési szükségletekkel rendelkeznek, így könnyebben szervezhető a napirend és a nevelési-gondozási folyamatok.

Sajátos nevelési igény

Az integrált nevelés megvalósítása fokozott szakmai körültekintést igényel. A csoportösszetétel kialakításakor figyelembe kell venni a gyermek várható szükségleteit, és a csoport egészének működését.

A kisgyermeknevelők szakmai kompetenciái

A csoportszervezés során a kisgyermeknevelői párok szakmai jellemzőit is figyelembe kell venni. A szakmai tapasztalat, a speciális kompetenciák és az együttműködés minősége egyaránt hatással van a csoport működésére.

A cél, hogy a gyermekek szükségletei és a szakemberek erősségei összhangba kerüljenek. Többcsoportos bölcsődében figyelni kell arra is, hogy a munkaterhelés lehetőség szerint egyenletesen oszoljon meg a csoportok között.

A szülői igények

A szülők gyakran foglalmaznak meg kéréseket a csoportbeosztással kapcsolatban. Ezek az igények fontos információt jelentenek az intézmény számára, ugyanakkor a végső döntés során mindig a gyermek legfőbb érdekét kell szem előtt tartani.

A transzparens kommunikáció és a döntések szakmai indoklása jelentősen hozzájárulhat a családok bizalmának erősítéséhez.

Összegzés

A bölcsődei csoportok kialakítása összetett szakmai feladat, amelyben a gyermekek szükségletei, az intézményi adottságok, a családok elvárásai és a szakmai szempontok egyaránt szerepet kapnak. Nincs minden intézmény számára egységes recept, ugyanakkor a fentebb leírt szempontokra építve cél, hogy a bölcsődékben olyan gyermekközösségek jöjjenek létre, amelyek támogatják a gyermekek érzelmi biztonságát, fejlődését és a minőségi bölcsődei gondozás-nevelést.

Készítette: Péntek Ágnes